

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekomercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

**PROJEKT : “Z PODSTAWÓWKĄ W ŚWIAT”
PROGRAM ZAJĘĆ KOREKCYJNO - KOMPENSACYJNE
UCZNIOWIE KLAS 6-8 w Szkole Podstawowej nr 6 w Płocku**

Założenia programu

Program został opracowany dla wybranych uczniów klas V, VI, VII na podstawie: analizy wyników w nauce i opinii PPP, wywiadów przeprowadzonych wśród wychowawców poszczególnych klas, informacji uzyskanych od rodziców podczas zebrań i spotkań indywidualnych, rozmowy z pedagogiem oraz fachowej literatury. Wytypowano obszary, których wsparcie przysłuży się do zwiększenia stopnia zaspokajania specjalnych potrzeb edukacyjno – rozwojowych uczniów, ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy.

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, to specjalistyczne działania mające na celu niesienie pomocy dzieciom ujawniającym różnego rodzaju nieprawidłowości rozwoju i zachowania.

Trudnościom szkolnym często towarzyszą także trudności wychowawcze, zaburzenia aktywności, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia relacji społecznych. Zajęcia stwarzają dzieciom możliwości wszechstronnego rozwoju, kształtowanie nawyku uczenia się przez całe życie, co ułatwi osiągnięcie sukcesu edukacyjnego i zawodowego.

Ogólna charakterystyka zajęć

Odbiorcami są uczniowie z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się, czyli z dysleksją rozwojową: w formie dysleksji, dysortografii lub dysgrafii. Uczniowie mają możliwość uczestnictwa w zajęciach doskonalących ich umiejętności matematyczne, lingwistyczne, informatyczne i biologiczno-przyrodnicze. Przebieg pracy korekcyjno-kompensacyjnej kierowany jest według ustalonych ogniw i zasad.

Zasadnicze ogniwa zajęć korekcyjno - kompensacyjnych:

Nawiązanie kontaktu emocjonalnego z dzieckiem.
Sprawdzenie stopnia opanowania materiału.
Wprowadzenie nowego materiału.
Elementy relaksacji, odprężenia.
Ćwiczenia usprawniające i utrwalające nowe umiejętności.

Główne zasady pedagogiczne:

- zasada indywidualizacji;
- zasada powolnego stopniowania trudności;
- zasada korekcji zaburzeń;
- zasada kompensacji zaburzeń;

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekomercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

- zasada systematyczności;
 - zasada ciągłości oddziaływania psychoterapeutycznego.
- Rodziców i uczniów poinformowano o celu, miejscu i terminach spotkań.
Wyrażono zgodę na uczestnictwo w zajęciach.

Cele główne

1. Stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego.
2. Umożliwienie uczniom opanowania podstawowych umiejętności czytania i pisania, logicznego myślenia, sprawności w operacjach matematycznych.
3. Wyrównywanie braków w wiadomościach i umiejętnościach będących przyczyną trudności szkolnych.
4. Eliminowanie skutków niepowodzeń szkolnych, tj. trudności w czytaniu, pisaniu i liczeniu, a także ich emocjonalnych i społecznych konsekwencji.

Cele szczegółowe

- stymulowanie i usprawnianie rozwoju funkcji psychomotorycznych
- usprawnianie sensoryki w szerokim pojęciu
- podejście polisensoryczne
- indywidualizacja pracy z dzieckiem
- usprawniania motoryki, sprawności manualnej, graficznej
- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- usprawnianie percepcji słuchowej, czuciowej
- doskonalenie tempa i techniki pisania
- stymulowanie ruchu dziecka
- uwzględnianie trudności z koncentracją uwagi i męczliwości procesów psychicznych
- motywowanie do pokonywania trudności i podejmowania większego wysiłku intelektualnego
- otoczenie dziecka atmosferą życzliwości i zrozumienia, ale także ustalenie konsekwentnych działań
- stymulacja kompetencji językowych, poszerzanie zasobu słownictwa i wiedzy o otaczającym świecie z uwzględnieniem zasad funkcjonowania społecznego
- ćwiczenia poprawiające płynność i harmonię ruchów
- kompensowanie ograniczeń
- stosowanie zasady stopniowania trudności
- dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia

Metody pracy/ Środki/ Pomoce

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekommercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

P. Dennisona, K.Orffa, D.Dziamskiej, W. Sherborne, Dobrego Startu, Pedagogika Zabawy, gry i zabawy matematyczne wg Gruszczyk – Kolczyńskiej, puzzle, rebusy ortograficzne, praca ze słownikami, pokaz, prezentacja, karty pracy, drama, kalkowanie, mapy pojęciowe, loteryjki, karty, kości, bierki, alfabet sensoryczny

Środki służące realizacji zadań w procesie usprawniania

- zestaw zabaw i ćwiczeń wspomagających proces uczenia się, zwiększający potencjał umysłowy
- ćwiczenia manualne, graficzne, kaligraficzne na większym formacie papieru
- ćwiczenia w mówieniu, czytaniu, pisaniu, rekonstrukcyjne
- ćwiczenia stylistyczne, ortograficzne
- zestaw zabaw wspomagających uwagę, uspokajających i doskonalących pamięć
- polisensoryczne poznawanie świata
- ćwiczenia świadomości ciała
- zestaw ćwiczeń usprawniający analizę i syntezę wzrokową, słuchową, sensoryczną

Realizacja zadań:

Ćwiczenia sprawności manualnej

1. Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce:

- modelowanie z papieru
- lepienie z plasteliny
- gry typu pchełki, bierki
- układanki płaskie i przestrzenne
- rysunki tematyczne (farby, kredki)
- stemplowanie
- przewlekanki

2. Ćwiczenia graficzne:

- kreślenie kredą na tablicy, pędzlem, kredkami na dużych arkuszach - obszernymi, swobodnymi ruchami
- pogrubianie konturów rysunków
- zamalowywanie określonych przestrzeni dużych i małych
- kopiowanie rysunków przez kalkę techniczną
- rysowanie szlaczków o małym formacie
- odtwarzanie linearnych z elementów powtarzających się cyklicznie
- rysowanie i wycinanie elementów geometrycznych
- kolorowanie odbitek
- labirynty
- zamalowywanie małych pól kolorami zgodnie z oznakowaniem
- obrysowywanie szablonów na zewnątrz i wewnątrz
- rysowanie szlaczków w liniaturze : dokończanie rozpoczętych szlaczków, rysowanie na podstawie wzoru, próby rysowanie eksponowanych wzorów z pamięci

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekomercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

- łączenie punktów linia ciągłą
- rysowanie leniwych ósemek początkowo na dużych arkuszach papieru w trzech układach , pionowej (na sianie), poziomej (na podłodze) i na biurku, zmieniając rękę i siłę nacisku. Z czasem zmniejszamy format papieru i poprzestajemy na rysowaniu przy biurku (poprawa koordynacji wzrokowo - ruchowej, poszerzanie pola widzenia, regulowanie napięcia mięśni rąk)
- pisanie alfabetów bez odrywania ręki (poprawia płynność ruchów, automatyzm połączeń literowych i szybkość pisanie) - trzy alfabety dzienni przez trzy tygodnie

Ćwiczenia funkcji wzrokowej i koordynacji wzrokowo-słuchowej

- układanie obrazków z części
- dobieranie części obrazka do całości
- budowanie kompozycji przestrzennych w/g wzoru
- układanie z części figur geometrycznych
- wyszukiwanie różnic między obrazkami
- uzupełnianie niedokończonych rysunków i figur
- segregowanie, dobieranie różnych elementów
- układanie mozaiki wg wzoru
- dyktanda graficzne
- wyszukiwanie identycznych obrazków
- składanie pociętych obrazków wg tematu i wzoru - tworzenie albumów
- porządkowanie historyjek obrazkowych
- ćwiczenia na materiale literopodobnym (segregowanie liter podobnych kształtem, wyszukiwanie liter takich samych wśród innych, wyszukiwanie liter w tekście, podobnie z sylabami i wyrazami)

Ćwiczenia funkcji słuchowej

- wysłuchiwanie i różnicowanie różnych dźwięków
- wysłuchiwanie i powtarzanie ciągów słownych sensownych i bezsensownych
- dobieranie rymujących się par obrazków
- wyszukiwanie słów nie rymujących się z pozostałymi
- tworzenie rymów
- opowiadanie treści słyszanych opowiadań
- nauka na pamięć wierszyków odebranych słuchowo
- podział zdania na wyrazy, liczenie wyrazów w zdaniu,
- dokończanie zdań, budowanie zdań z wykorzystaniem podanego wyrazu
- podział wyrazów na sylaby
- układanie wyrazów z sylab
- wyszukiwanie słów ukrytych w wyrazach
- łączenie sylab w słowa
- „tajemniczy język” - dodawanie przed każdą sylabą wyrazów nowej sylaby kowo - koda
- wyodrębnianie głosek w nagłosie, śródgłosie i wygłosie

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekomercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

- dzielenie wyrazów na głoski
- wskazywanie obrazków w których w określonej pozycji występuje podana głoska
- tworzenie wyrazów z ostatniej sylaby lub litery wyrazu poprzedniego

Usprawnianie kompetencji lingwistycznych

- słuchanie opowiadań, komentowanie nieznanymi terminów
- tworzenie antonimów, synonimów, neologizmów
- układanie zdań i opowiadań
- odczytywanie i tworzenie tekstów zaszyfrowanych
- uzupełnianie brakujących sylab tekstów
- budowanie tekstu pociętego na fragmenty
- układanie trzech odrębnych tekstów, które uprzednio zostały pomieszane
- wyszukiwanie w tekście dziwnych słów i próby dochodzenia ich znaczenia
- gromadzenie wyrazów (tworzenie banku wyrazów) które można wykorzystywać przy opisie i tworzenie rozwiniętych opisów bazując na podanych zdaniach nierozwiniętych
- opis przedmiotów widzianych cały czas
- opis przedmiotów widzianych określony czas
- opis przedmiotów wyobrażonych
- opis sytuacji widzianych
- opis sytuacji wyobrażanych
- tworzenie skojarzeń bezpośrednich do zadanego wyrazu
- łańcuchy skojarzeń (werbalnie i grafomotorycznie)
- tworzenie maksymalnie wiele wyrazów zaczynających/kończących się głoską sylabą...
- tworzenie wyrazów rozpoczynających się od każdej głoski podanego wyrazu np. SZKOŁA; dziecko podaje wyraz na każdą literę wyrazu
- odgadywanie słowa klucza na podstawie podawanych do niego skojarzeń
- podawanie skojarzeń do słowa klucza

Myślenie logiczne i matematyczne

- co do czego pasuje - elementy konkretne
- co do czego pasuje - elementy abstrakcji
- czego tu brakuje - elementy konkretne (uzupełnienie)
- czego tu brakuje - elementy abstrakcji
- co tu nie pasuje - elementy konkretne wg wielkości koloru, funkcji, zapachu
- co tu nie pasuje - elementy abstrakcji wg wielkości, kształtu koloru itd.
- brakująca figura
- brakujący symbol
- jak to ułożyć - figurę z 16 kwadratów, z figur geometrycznych określoną figurę
- jakiego słowa brakuje w ciągu wyrazów
- ćwiczenia przyczynowo-skutkowe (dobieranie przyczyny do skutku)

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekomercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

- rzeczywistość i fantazja
- prawda i odczucie
- zagadki
- szarady
- zadania z testów inteligencji
- krzyżówki
- orientacja w schemacie własnego ciała
- orientacja kierunków w odniesieniu do środka własnego ciała
- orientacja kierunków w odniesieniu do obiektów trzecich
- orientacja kierunków na płaszczyźnie (kartka papieru) niejednorodnych (liczba parzysta i nieparzysta) - orientacja kierunków w tzw. lustrzanym odbiciu
- umiejętność poruszania się w terenie wg instrukcji
- umiejętność udzielenia instrukcji jak dojść w dane miejsce
- trening liczenia - na dominie, kościach kartach, w grach (konstruowanie coraz bardziej skomplikowanych gier wg propozycji E. Gruszczyk - Kolczyńskiej)

Ćwiczenia koncentracji, uwagi i pamięci

- wyszukiwanie takich samych symboli i znaków
- wyszukiwanie różnic
- tworzenie rodziny wyrazów z przedstawionej grupy wyrazów
- wykreślanki
- rysowanie wg wzoru lub opisu
- zastosowanie mnemotechnik do nauki min. ortografii
- zabawy typu : co się zmieniło, czego brakuje
- układanie nowych wyrazów z liter wchodzących w skład podanego słowa
- zapamiętywanie i odtwarzanie wzorów z figur geometrycznych

Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu

1. Utrwalenie mylonych przez dziecko liter alfabetu.
2. Czytanie i pisanie wyrazów o różnej ilości sylab o różnej ilości sylab i różnej konstrukcji literowo-głoskowej:
 - rebusy
 - przekształcanie wyrazów przez zamianę liter, sylab
 - uzupełnianie brakujących sylab, liter w wyraz
3. Ćwiczenia rozwijające szybkości i bezbłądność czytania oraz pisania:
 - wyrazy łatwe w połączeniu z trudnymi
 - wyrazy sensowne i bezsensowne
 - wyrazy wizualnie podobne
 - wyrazy, zdania z lukami (np. z pominięciem samogłosek lub określonych grup spółgłoskowych)

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekommercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

- klasyfikacja wyrazów zgodnie z umownymi modelami grafoprzestrzennymi (np. statki literowe, klatki wyrazowe).

4. Kształcenie rozumienia treści czytanego tekstu:

- zadawanie pytań dotyczących tekstu o charakterze ogólnym, szczególnym lub alternatywnym
- wykonywanie rysunku zgodnie z zawartymi w tekście danymi
- wykonywanie przez dziecko czynności ruchowych w kolejności zgodnej z opowiadaniem
- dobieranie ilustracji zgodnych z treścią tekstu
- uzupełnianie brakujących wyrazów, znaków interpunkcyjnych i diakrytycznych zgodnie z tekstem

5. Czytanie zdań i dłuższych tekstów.

- układanie zdań z pojedynczych wyrazów
- stopniowe dopełnianie jednego zdania
- dobieranie całych zdań do obrazków
- dobieranie podpisów do ilustracji przedstawiających historyjkę obrazkową
- porządkowanie zdań bez pomocy ilustracji

6. Opracowanie pisowni wyrazów

- uzupełnianie kart w prowadzonym skróconym „Słowniczek wyrazów trudnych”
- tworzenie ilustracji do wyrazów,
- układanie zdań z wyrazami,
- wykonywanie ćwiczeń opracowanych przez nauczyciela

Procedury osiągania szczegółowych celów edukacyjnych

- systematyczne uczęszczanie na zajęcia
- aktywny udział w zajęciach
- wykorzystanie na zajęciach gier dydaktycznych, łamigłówek, krzyżówek, wykreślanek, przesłakiwanek, zgadywanek jako jeden z elementów stałej pomocy dydaktycznej
- zachęcanie do wypowiadania się i pokonywania oporu przed wypowiadaniem
- stwarzanie sytuacji do swobodnych wypowiedzi dzieci i wysłuchiwanie ich
- wspólna dyskusja do rozwiązywania problemu
- zauważanie postępów i sukcesów w pracy uczniów
- udzielanie pochwał po każdej poprawnej wypowiedzi

Założone osiągnięcia uczniów i ich ocena

- obserwacja postępów uczniów w oparciu o przygotowane ćwiczenia i zachęcanie do wysiłku
- stwarzanie sytuacji uczniom do prezentowania swoich wiadomości i umiejętności na zajęciach
- samoocena uczestników zajęć
- ocena prowadzącego zajęcia i uznanie podejmowanej aktywności ucznia.

Treści zawarte w programie będą realizowane w dowolnej kolejności i dostosowane do potrzeb, możliwości i zainteresowań uczniów.

Oczekiwanie efekty

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa-Użycie Niekommercyjne 4.0. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawienie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych.

Terapia, to często długotrwały, żmudny proces, który nie zawsze przynosi oczekiwane efekty działań. Jednak nawet najmniejsze sukcesy dziecka, są ogromnym osiągnięciem w tym rozległym procesie. Zakłada się, że: rodzice wyrażą pozytywne opinie dotyczące zmian w dysfunkcyjnych obszarach, dzieci usprawnią zaburzone funkcje, choć w minimalnym stopniu.

Literatura wykorzystywana w opracowywaniu zajęć:

Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu – J. Jastrząb
Zabawy logopedyczne i nie tylko – E. Chmielewska
Twórczość a kształcenie języka dzieci – D.Czelakowska
Rozwijanie mowy komunikatywnej dziecka – E. Słodownik-Rycaj
Trudności w czytaniu i pisaniu – B. Zakrzewska
Piszę bezbłędnie – J. Czereśniowska
Gry i zabawy przeciwko agresji – R. Portmann
Nauka czytania krok po kroku: jak przeciwdziałać dysleksji – J. Cieszyńska
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole: poradnik dla nauczyciela - I. Czajkowska
Dzieci i młodzież w kłopotcie: poradnik nie tylko dla psychologów – J. Elliot, M. Place; tłum. M. Babiuch
Zarys terapii dziecka: metody psychologicznej i pedagogicznej pomocy wspomagającej rozwój dziecka – B. Kaja
Reedukacja dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu metodą 18 struktur wyrazowych – E. Kujawa, M.Kurzyna
Edukacja przez ruch – D. Dziamska
Uczenie się przez zmysły. Wprowadzenie do Teorii Integracji Sensorycznej – V.F.Maas
Metoda Integracji Sensorycznej – B. Odowska – Szlachcic
Terapia Integracji Sensorycznej - B. Odowska – Szlachcic
Jak pracować z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych? – O. Regan

Ewaluacja

Ankieta dla dzieci i rodziców dzieci uczestniczących w zajęciach.
Samooceń uczniów.

Opracowała : Bożena Bońkowska

Na zajęciach nauczyciel wykorzystuje sprzęt, materiały i pomoce dydaktyczne zakupione w ramach projektu pn.: „Z podstawówką w świat”.